

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВІСНИК
наукової лабораторії

*«Дошкільна освіта: історія,
перспективи розвитку
в ХХІ столітті»*
Випуск IV

Умань
АЛМІ
2015

ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Волинець Ю. О.

старший викладач кафедри дошкільної освіти

Педагогічного інституту

Київський університет

імені Бориса Грінченка

На сучасному етапі розвитку Україна потребує більше молодих фахівців з дошкільної освіти, які б, завдяки своєму творчому потенціалу, своїй мобільності та комунікабельності, дослідницькими вміннями, володіння новітніми технологіями, змогли суттєво вплинути на формування нового покоління. Адже, саме від рівня активної обізнаності студентів вищих педагогічних навчальних закладів у дослідницькій роботі, свідомого та цілеспрямованого включення до дослідницького педагогічного процесу значною мірою залежить формування готовності до проведення творчої педагогічної діяльності в майбутньому.

Метою дослідження є визначення принципів підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до дослідницької діяльності.

Особливості діяльності студента вищого педагогічного навчального закладу зумовлюють психологічні чинники розвитку його особистості. На думку Н. Кузьміної і А. Реан, навчання у вищому навчальному закладі збігається з періодом зрілості та характеризується становленням особистісних рис [1]. У цей період помітно зміцнюються такі якості: цілеспрямованість, рішучість, наполегливість, самостійність, ініціативність, вміння володіти собою; підвищується інтерес до моральних проблем – способу і сенсу життя; посилюються соціально-моральні мотиви поведінки. Цей підхід є найбільш плідним для формування готовності майбутнього вихователя ДНЗ до дослідницької діяльності. Вміння здійснювати самопостереження та самоаналіз, самостійно ставити мету, знаходити шляхи для самореалізації як складової дослідницької діяльності найбільш ефективно розвиваються у період професійного становлення особистості.

Принципи педагогічного процесу – система основних вимог до навчання і виховання, дотримання яких дає змогу ефективно розв'язувати проблеми всебічного розвитку особистості [3]. Для того, щоб сформувати у студентів-майбутніх вихователів ДНЗ дослідницькі вміння в освітньому навчальному процесі нами було визначено принципи підготовки майбутніх педагогів до дослідницької діяльності. Під принципами підготовки до дослідницької діяльності ми розуміємо основні ідеї, вимоги щодо організації навчального процесу у ВНЗ, які впливають із закономірностей його організації. До основних принципів віднесено: загальнометодологічні, логіко-гносеологічні, науковості та систематичності, наочності, активізації та самостійності процесу навчання і дослідницької роботи, міцності, врахування вікових та індивідуальних особливостей студентів, взаємозв'язок навчання та розвитку,

оптимальності, креативності, варіативності та неперервності освіти.

Добираючи принципи підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до дослідницької діяльності, ми беремо за основу підхід В. Бураяка, який зазначає, що теорія та практика навчання у вищій школі вимагає більш чіткої, логічно обґрунтованої дидактичної системи, яка може бути відображена лише в чіткій класифікації основних груп принципів дидактики вищої школи.

Класифікація основних принципів, на яких будується формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ:

1. Загальнометодологічні принципи, що розкривають методологію і закономірні зв'язки процесу підготовки до дослідницької діяльності (принцип науковості та врахування в навчанні перспективного педагогічного досвіду; принцип зв'язку теорії з практикою);

2. Логіко-гносеологічні принципи, за допомогою яких досягається систематизація процесу навчання, узгодження всіх його компонентів із метою, завданнями і змістом освіти (принцип взаємозв'язку навчання, розвитку та виховання особистості; принцип поєднання наочно-образного та абстрактного в навчанні; принцип єдності навчання та самостійної роботи);

3. Принципи активізації та самостановлення процесу навчання і дослідницької роботи студентів (принцип свідомості та активності; принцип поєднання колективної та індивідуальної роботи; принцип міцності засвоєння знань);

4. Принципи управління навчально-практичною діяльністю викладача і студентів у процесі підготовки до дослідницької діяльності (принцип активізації управління процесом навчання та самостійною роботою; принцип зворотного зв'язку; принцип корекції процесу навчання).

Таким чином, визначені принципи утворюють певну структуру фахової підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до дослідницької діяльності. На нашу думку, зазначені принципи сприяють вдосконаленню фахової підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до дослідницької діяльності та управлінню дослідницькою діяльністю; передбачають певне вдосконалення навчально-виховного процесу у вищому педагогічному навчальному закладі, надання йому цілеспрямованості, чіткості і наукової обґрунтованості.

Література:

1. Кузьмина Н. В. Профессионализм педагогической деятельности: метод.пособ. / Н. В. Кузьмина, А. А. Реан. – СПб. ; Рыбинск, 1993. – 54 с.
2. Волинець Ю. О. Формування готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до дослідницької діяльності / Ю. О. Волинець // Перлини наукового пошуку : зб. наук. статей / за заг. ред. Докукіної О.М. / упоряд. К. І. Волинець, О. М. Ващенко, Т. В. Кравченко. – Кн. 3. – Хмельницький : ХмЦНП, 2014. – 114с. – С.105-108.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

УДК 372 (06)
ББК 74.1я43
В 53

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
факультету дошкільної та корекційної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 5 від 7 грудня 2015 року)*

Головний редактор: проф. І. П. Рогальська-Яблонська.
Редакційна колегія: проф. Н. В. Рогальська, доц. С. С. Попиченко,
доц. Л. П. Карнаух.
Відповідальний за випуск : доц. А. М. Залізняк

Вісник наукової лабораторії «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в ХХІ столітті»: за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф.(17 грудня 2015 року) / [гол. ред. проф. І. П. Рогальська-Яблонська]. – Умань : АЛМІ, 2015. – Вип. IV. –96 с.

УДК 372 (06)
ББК 74.1я 43
В 53

©Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2015